

SARKAŅU ZIŅAS

Madonas novada Sarkaņu pagasta pārvaldes izdevums

2017. g. AUGUSTS- OKTOBRIS Nr. 4 (73)

REDAKTORES SLEJA

Kārtējais gads savu ritējumu pārlicinoši iegriezis rudenī. Par spīti slapjšajam un drēgnajam laikam, koki rotājušies krāsainiem lapu apmetņiem. Lapu zelts retajos saules staros liek priecāties acīm un sirdij. Dārzos vēl manāmas daudzkrāsainās dālijas un tā vien gribas ticēt, ka varbūt vēl sagaidīsim kādu saulainu un siltu īstas atvasaras dienu.

Saules trūkumu šogad esam izjutuši īpaši. Esam pieraduši, ka mūsu platuma grādos ikvienam ir vajadzīga saules enerģija, lai uzlādētos gan fiziski, gan emocionāli. Tas palīdz pārvarēt gada tumšāko un aukstāko laiku.

Šoruden daudziem no mums piezadzies iepriekš neizjuts pēsimisms. Ir prieks, ka, par spīti dabas untumiem, ir izdevies novākt dārzeņu ražu, un kartupeļi, burkāni un bietes noglabāti pagrabu apcirkņos, tāpat salātu un ievārījuma burciņas, tādējādi radot drošības sajūtu katram laucīnīkam.

Katriem laika apstākļiem ir arī savas privilēģijas. Samērā siltais un mitrais laiks mežos nodrošinājis bagātīgu sēņu ražu. Baraviku un gaileņu laiks sen aiz muguras, bet arī oktobra sākumā tās vēl bija atrodamas līdzās tradicionālajām rudens sēnēm.

Pukošanās par nerimstošo lietu dažreiz liek aizdomāties, klausoties radio. Ziņu raidījumi šad un tad atgādina, kāds ir bijis laiks konkrētā dienā citos gados. Un tad jāatzīst, ka tas oktobrī bijis gan ļoti silts, gan oktobra pirmajā daļā jau esam sagaidījuši pirmos sniegpuetņus. Tādēļ nekā traģisks nav noticis un, visticamāk, ka nākamais gads būs krietni vien siltāks un saulaināks.

Valda

Jauns rotaļu laukums Biksēres centrā

Pirms neilga laika tika novākts gandrīz pirms desmit gadiem izveidotais bērnu rotaļu laukums. Konstruktijas bija gan morāli, gan tehniski novecojušas un uzturēties tajās nebija droši. To vietā pavisam drīz tiks izveidots pilnīgi jauns rotaļu laukums, kurā tiks uzstādītas bērnu rotaļu iekārtas dažādām vecuma grupām un multifunkcionāls āra treniņieris, ko varēs izmantot arī pie-

augušie. Rotaļu laukuma izveidi finansē Madonas novada pašvaldība. Kā pastāstīja novada attīstības nodaļas speciāliste Agnese Silupa, ja atļaus laika apstākļi, iekārtas tiks uzstādītas novembra vidū. Ja laika apstākļi vairs nebūs piemēroti, tad darbi tiks veikti agrā pavasarī. Uzstādīšanas darbi varētu ilgt pāris dienas.

Valdas K. teksts un foto

Pavisam drīz šeit izskatīsies savādāk.

Noticēt brīnumam – svētki pasakai

Jau trešo gadu teātris "PIŅĢEROTS" organizē šos labestības, mīluma, dāsnuma došanas un ņemšanas svētkus.

Noticot brīnumiem, kas tikai pasakās iespējami, tie nekur nepazūd, nepagaist bez pēdām. Tie brīnumiņi iekrīt mūsu sirsniņās un liek noticēt taisnības, drosmes, gudrības spēkam vienmēr uzvarēt. Tie dara mūs pašus gaišākus un labākus.

Pasaku varoņi šurp dosies ne tikai no mūsu novada, bet mēros gana garus ceļus no Bauskas, Līvānu, Ventspils, Jēkabpils, Pļaviņu, Gulbenes novada.

Būs taču interesanti paskatīties, kā tālajā Ugālē klājas Nif-Nifam, Nuf-Nufam, Naf-Nafam un pelēcim Vilkam, kas Īslīcē notiek Skalbes "Kaķīša dzimavās", ko dara Iecavā He-teja "Mēmais bruņinieks". Varēsīm paskatīties, ko dara Rūķīši – vai gatavojas jau Ziemassvētku laikam. Un vēl citas īsākas vai garākas pasakas lielajiem un mazajiem skatītājiem. Pasaku svētki "NOTICĒT BRĪNUMAM" "Kalnagravās" 28. oktobrī no plkst. 13.00 visas dienas garumā par 2,00 eiro (pirmsskolas bērniem bez maksas).

Pasākuma konkrētizēto programmu skatīt afišās un Madonas mājaslapā pēc 18. oktobra. Būsiet visi mīļi gaidīti!

Režisore Gunta Apele

Pagasta aktualitātes

Paveiktais Sarkaņu kapos

Jau ilgāku laiku Sarkaņu kapos bija manāma rosība. Restaurāciju piedzīvojuši Brāļu kapi, kur atdusas Otrajā pasaules karā kritušie kareivji. Teritorijas labiekārtošanu un piemiņas sienas restaurāciju pēc Krievijas federācijas vēstniecības pasūtījuma veica SIA "Dabīgais akmens" no Ķekavas novada Daugmales.

Darbi ir pabeigti, un 12. oktobrī Sarkaņos viesojās Krievijas vēstniecības pārstāvji un būvnieki, lai kopā ar vietējās sabiedrības pārstāvjiem novērtētu padarīto darbu.

Valdas K. teksts un foto

Svētku brīži

Pēc trīs gadu pārtraukuma vairākas ģimenes izrādīja interesi svinēt Bērniņas svētkus, lai savām mazajām atvasītēm oficiāli izvēlētos krustvecākus. Tautas namā "Kalnagravas" šie skaistie ģimenes svētki notika 13. augustā. Astoņi mazie gaviļnieki bija pulcējuši kopā pilnu zāli ar saviem tuviniekiem un draugiem.

Pasākumu vadīja Puķu meitene (Signe Prušakēviča) no Ļaudonas, ar muzi-

Bērniņas svētki aktuāli arī šodien

kāliem priekšnesumiem priecēja Zane Imša un Oskars Gailītis no Liezēres. Zāles noformējumu atbilstoši puķu tēmai veidoja Valentīna Gailīte.

Pasākuma laikā valdīja sirsnīga, ģimeniska atmosfēra. Mazie gaviļnieki saņēma daudz sveicenu, dāvanu un tika izšūpoti bērniņas šūpolēs. Sarkaņu pagasta pārvalde katram bērnam dāvināja tautisko jostu, ko darināja Līga Kuba.

Pasākuma izskaņā Everts Stafeckis, Anete Janovska, Erna Tince Liepiņa, Marta Daniela Veismane, Vanesa Šuste, Marta Zemberga, Māra Zaķe un Adrija Stafecka debesis palaida krāsainus balonu kā krāsainus sapņus. Ar domu – lai piepildās!

Valdas K. teksts
Aigara Krīgerta foto

Svētku dalībnieki.

Jaunieši darbībā

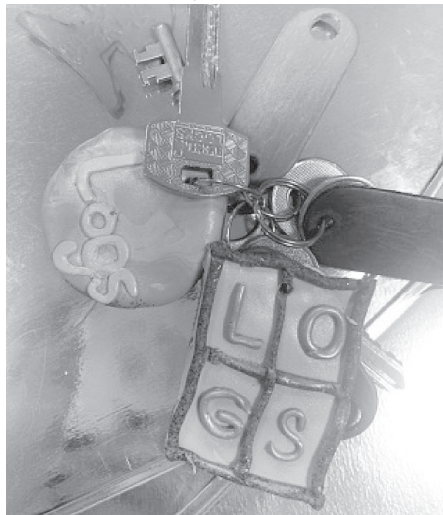
Multifunkcionālajā centrā „Logs” laiks vasaras nogalē tika aizvadīts ļoti radošā un idejām bagātā atmosfērā. Tuvojoties skolas sākumam, centra ikdienu piepildījām ar daudzveidīgām radošajām darbnīcām.

Nedēļu pirms skolas sākuma centrā organizējām radošās darbnīcas ar nosaukumu „Gatavojamies skolai”, kur jaunieši varēja izmēģināt roku, veidojot skolas gaitām noderīgus aksesuārus un piederumus. Kopīgi ar savu izdomātu dizainu noformējām klades. Rūpējoties par savu drošību, veidojām atstarotājus, kā arī pagatavojām ļoti interesantus penāļus. Radošo darbnīcu izskaņā jauniešiem tika dota iespēja pašiem radoši izpausties un veidot nepieciešamos skolas aksesuārus pēc saviem ieskatiem.

Pirmā skolas diena “Logā” tika atzīmēta ar skaļu un jauku ballīti

Tā tika aizvadīta godam ar pašu gatavotām kūciņām, bija arī dejas, akrobātika, teātris, dziesmas līdz pat nakts melnumam! Sakām lielu paldies visiem jauniešiem par šo jauko vakaru, viņu interesantajām idejām, ikdienas smiekliem un neizsmeļamo enerģiju.

Divas reizes mēnesī centrā norisinās radošās darbnīcas, kur centra vadītāja jauniešiem piedāvā daudz un dažādas idejas un piemērus interesantiem un ikdienā noderīgiem priekšmetiem. Septembrī esam veidojuši sapņu ķērājus, kā arī atslēgu piekariņus no veidojamās masas, kur jaunieši paši domāja un veidoja sev tīkamus un piemērotus piekariņus, kā arī rokassprādzes un citas interesantas lietišķas. Arī centra atslēgas rotā ļoti koši un skaisti piekariņi.

Jaunums!

Šajā rudenī uzsākam ko jaunu! Ar oktobri multifunkcionālajā centrā “Logs” ir iespēja darboties floristikas pulciņā, ko vada ļoti sirsnīga un atraktīva vadītāja – Karīna Ravinska. Pirmajā nodarbībā pulciņa dalībnieki veidoja ļoti interesantas un skaistas glezniņas, kas darinātas no rudens veltēm.

Nāc darboties arī TU!

Nodarbības notiek katru otrdienu no plkst. 17.00 līdz 19.00. Par dalību rakstīt vai zvanīt – 25716054, Krista.

Kristas Vorslavas,
Sarkaņu pagasta jaunatnes lietu
speciālistes, teksts un foto

“Sarkaņu skolas ēkas stāsta”

Ar šādu nosaukumu 9. septembrī Sarkaņu skolas abās ēkās aizritēja Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākums. Tas bija veltīts turpat pirms 115 gadiem celtajām izglītības iestādes ēkām un tajā rakstītajam skolas stāstam 112 gadu garumā, kas kopā atspoguļo ilgstošu izglītības vēstures posmu Latvijā. Pasākuma programmu sagatavoja Madonas novadpētniecības un mākslas muzejs sadarbībā ar Sarkaņu amatu skolu.

Lielajā skolā dienas ieskaņu emocionāli iekrāsoja Sarkaņu vokālā ansambļa “Rondo” dziedātās dziesmas un izstādē “No Sarkaņu skolas vēstures” vienuviet skatāmais foto, mācību lietas un informācijas glabātājas – klašu un skolas dienasgrāmatas, albumi, avīze “Skurstenis”. Muzeja direktore Līvija Zepa, sniedzot Eiropas kultūras mantojuma dienu 2017 katalogu, teica paldies pasākuma

atbalstītājiem. Pateicība izskanēja arī skolotājām Jevgenijai Vāverei un Guntai Apelei, kas ieguldījušas nozīmīgu darbu, lai skolas vēstures liecības – klašu dienasgrāmatas (vēlāk – hronikas), pārģājienu apraksti, foto un citi vēstures un mācību materiāli par skolu saglabātos.

Ikvienam sestdienā bija iespēja izstāgāt un apskatīt Madonas muzeja etnogrāfijas un sadzīves priekšmetu krātuves sešas jau iekārtotās telpas ar amatnieku rīkiem, istabu iekārtojumu, mēbeļu, sadzīves lietu, mēru un tvertņu kolekcijām, kā arī izciliem kultūras darbiniekiem sarkaniešiem un šīs skolas absolventiem O. Dreģei, V. Breģim, J. Vītoļņam, V. Eglītim (mācījies citur) veltīto ekspozīciju. Skolas laiku atcerēties ļāva matemātikas uzdevumu risināšana pie tāfeles un glītrakstīšanas uzdevumi. Dienas gaitā nesteidzīguma noskaņu palīdzēja radīt

Andra Trečaka sarūpētais mūzikas fons un iespēja padzert tēju un cienāties ar muzejnieku vesto plātsmaizi.

Mazajā skolā pasākuma dalībniekus gaidīja darbošanās Tautas daiļmata meistarē Vandas Podiņas vadībā, iepazīšanās ar amatu skolas darbiem un darinājumiem, un nozīmīga dienas daļa mācību laikā – skolas pusdienas, kuras, kā jau mācību laikos, gatavoja Mirdza Akmentiņa un kurās ieradās gan jau visi apmeklētāji.

Iepriecināja, ka pasākuma dalībnieku (kopā – pāri deviņdesmit) vidū, bija liela daļa bijušo skolotāju, nāca absolventi un citi interesenti. Satikšanās pārsteigumu savai audzinātājai Guntai Apelei sagādāja 1995. gada izlaiduma klase.

Var tikai pievienoties pasākuma ieskaņā Madonas novada pašvaldības deputātes un tautas nama “Kalnagravas” direktores Valdas Kļaviņas sacītajam par gandarījumu, ka abās Sarkaņu skolas ēkās izglītošanās darbs turpinās un kultūras jomā notiek veiksmīga visu triju māju – muzeja, amatu skolas un Sarkaņu bibliotēkas sadarbība. Paldies visiem, kas palīdzēja un līdzdarbojās Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākumā “Sarkaņu skolas ēkas stāsta”!

Izstāde “No Sarkaņu skolas vēstures” būs skatāma arī turpmāk muzeja krātuves darba laikā. Ir iecere līdz pavasarim to papildināt un paplašināt. Varbūt kādam, kam skolas laiks saistīts ar Sarkaņiem, mājās ir saglabājušās mācību lietas: rakstāmpiederumi, penālis, skolēna dienasgrāmata, formas vai sporta tērps, skolēna mugursoma, foto (īpaši 60. gadu un senākas bildes) u.c.! Ja ir interese papildināt šo izstādi, sadarbosimies!

Inese Sudāre

Izstādē “No Sarkaņu skolas vēstures”. Laimas Garās foto

Skolnieces Inga un Anīta, skolotājas Mārītes pamācītas, ir jo rūpīgas glītrakstīšanā. Ineses Sudāres foto

1990. gada absolvents Jānis Vogins ar ģimeni, pāršķirstot skolas salidojuma albumu. Ineses Sudāres foto

Vēstures atspulgos

Jau aizritējuši vairāk nekā 40 gadi, kopš slēgta Aizkujas skola. 23. septembrī bijušie šīs skolas absolventi pulcējās uz atmiņu pēcpusdienu Aizkujas klubā. Plašāk par šo pasākumu "Sarkaņu Ziņu" nākamajā numurā. Šinī numurā neliels ieskats skolas vēsturē.

Aizkujas skola

Skolēnu apmācība Aizkujā sākās 1860. gadā. Cesvaines draudzes pārvaldnieks pieņem darbā labi apmācītu draudzes locekli par skolotāja vietas izpildītāju. Bērnu pulcina mājās. 1864. gadā sāk darboties pareizticīgo skola Aizkujas "Jaunzemos". Skolēniem māca katķismu, Bībeles stāstus un lasīšanu.

Aizkujas skolas vēsture sākas 1950. gadā, kad skolu atklāj "Liekumu" mājās – tā saucās Saulaines pamatskola. Ēka pirmās brīvvalsts laikā piederēja Aizkujas skrīverim Apīnim. Jaunizveidotajā skolā bija trīs skolotāji. Direktors – A. Urbāns, skolotājas bija divas – Lūcija Gertnere un Valija Sīle. Lūcija Gertnere brauca uz skolu no Cesvaines ar velosipēdu visu gadu.

1951. gadā Saulaines pamatskola tiek pārdēvēta par Aizkujas pamatskolu un tā tiek pārvietota uz citu ēku – Aizkujas pusmuižas pārvaldnieka māju, kur tā pastāvēja līdz 1975. gadam.

Materiālu sagatavoja

Andris Trečaks

Foto no personīgā arhīva

Saulaines pamatskola 1951. gada 8. maijā.

*Māris, Aivars un Laila Bundžas,
Ausma Dzenis, Edgars, Laima,
Andrejs Pētersons, Andris Kampe,
Andris Rozītis, Leontīne Šmuksts,
Lidija Medniece, Vilis Iliņš,
Laimonis Vītoliņš, Šulga,
Aina Šveice, Zenta Šveice,
Malšāns, Purviņš, Aldis Borislavs,
Uldis Žeiba.*

Saulaines pamatskolas ēka 2015. gadā.

*Saulaines pamatskolas skolnieki – Māris, Aivars Bundžas un Kārlis Pliķēns
1951. gada 8. maijā.*

Ceļojumi

Viena diena Ziemeļvidzemē

30. augusta rītā pagasta pensionāru grupa devās ceļojumā, lai apskatītu kādu nelielu Ziemeļvidzemes daļu. Šogad plānotais maršruts ved apskatīt **Vijciema čiekurkalti - Vijciema baznīcu - Lugažu muižu - robežpilsētas - Valku un Valgu - Sedu - Strenčus.**

Pa ceļam apskatām Gosupes velnu Lizumā, par kura esamību un tapšanu dzirdēti visdažādākie nostāsti.

Izbraukuši cauri Smiltenei, esam saņieguši pirmo apskates objektu – Vijciema čiekurkalti, kur mūs sagaida tās saimnieks Ivars, kurš pastāsta gan par čiekurkaltes vēsturi, gan iepazīstina ar tās darbību un atbild uz jautājumiem, kas radušies nelielās ekskursijas laikā.

Vijciema čiekurkaltes nepieciešamību savulaik ietekmējuši plaši meža ugunsgrēki, kas 19. gadsimta beigās skāruši Ziemeļvidzemi. Bija jādodomā, kā mežu atjaunot. Tika nolemts šajā apkārtnē celt čiekuru kalti, kura nodrošinātu meža sēšanai nepieciešamo sēklu apjomu. 1895. gadā netālu no Vijciema – Mežmuižā – sāka darbu čiekuru kalte, kura darbojās bez pārtraukumiem līdz 20. gadsimta 70. gadu vidum, kad tā tika apstādināta.

Vijciema čiekurkalte nedarbojās vairāk nekā 25 gadus. Pateicoties ilggadējai Zīles mežniecības mežziņa Mīkeļa Pētersona pūlēm, visas iekārtas tika saglabātas tādas, kādas tās bija čiekurkaltei, uzsākot darbu 1895. gadā.

1992. gadā, pateicoties Strenču virsmežniecības un Meža darbinieku biedrības cilvēku uzņēmībai, pēc gandrīz trīsdesmit gadiem vecajā kaltes krāsnī atkal ierūcās uguns. No tā laika katru ziemu, parasti no janvāra līdz aprīlim,

griežas divdesmit četri čiekuru žāvēšanas cilindri un visa čiekuru kalte ziemā smaržo pēc sveķiem un dūmiem. Atkal čiekuri atveras, un no tiem birst sēkliņas, kas ir sākums simtiem hektāru jauna meža.

Pašreiz Vijciema čiekurkalti apsaimnieko VAS “Latvijas valsts meži”, veiksmīgi apvienojot čiekurkaltes pamatdarbību ar vēsturisko vērtību saglabāšanu, jo Vijciema čiekurkalte darbojas arī kā muzejs.

Vijciema čiekurkalte iekļauta Eiropas kultūras mantojuma sarakstā.

Tālāk dodamies uz turpat netālo Vijciema centru, kur atrodas viena no astoņām Latvijā esošajām koka dēlīšu apšuvuma baznīcām, kas celta 1852. gadā.

Apskatot baznīcu, uzmanību piesaista ļoti īpatnēja sienu ārējā apdare – sienas apšūtas ar zvīņveida koka dēlīšiem. Sākotnēji no tiem bijis veidots arī baznīcas jumts. Tagad baznīcas divslīpju jumtam, kā arī četrstūru zvanu tornim ir skārda segums.

Baznīca restaurēta 1992. gadā pēc Vācijā dzīvojošās Jirģenu dzimtas iniciatīvas un par tās ziedotiem līdzekļiem. Lielākie remonta darbi: baznīcas ārpusē zvīņveida skaidu apšuvums, altāra restaurācija, kroņluktura restaurācija. Tajā notiek aktīva darbība.

Tā kā līdz brīdim, kad Valkā mūs sagaidīs gide Vineta, ir nedaudz laika, tāpēc dodamies apskatīt Lugažu muižu.

Lugaži bijusi ordeņa vasaļa pils. Pirmo reizi tā dokumentos minēta 1431. gadā, kad

Sedas kultūras nams.

Lugažos mita Klāvs no Ludes. Līdz mūsdienām no pils nekas nav saglabājies un par pils iznīcināšanas laiku senrakstos ziņas nav atrodamas. Tiek pieļauta iespēja, ka pils uzspridzināta Ziemeļu kara laikā.

Saglabājies muižas saimniecības ēku komplekss, labi saglabājušies ir parka fragmenti, aleja un ūdenstilpne. Kompleksam ir interesants telpiskais izkārtojums, arī ēkas gan arhitektūras ziņā, gan materiālā ziņā liecina par to, ka tās celtas atšķirīgos laikos, tādēļ grūti nojaušama muižas kompleksa centrālā daļa. Šobrīd restaurētajās muižas kompleksa ēkās izvietots Lugažu saietas nams, kas ir kā vietējo aktivitāšu centrs, kurā atrodas pagasta pārvalde, bibliotēka un zāle kultūras norisēm.

Ekskursija pa Valku – Valgu sākas pilsētas centrā pie kultūras nama. Vietējā gide ar abu robežpilsētu vēsturi iepazīstina, braucot autobusā. Brauciena laikā apskatām visu, kas nozīmīgs vēstures atpazīšanas gaitā un mūsdienās.

Vijciema baznīca.

Darbu čiekurkaltē iemēģinot.

Domāju, ka daudziem no mums nebija ienācis prātā, ka Valkas vēsturiskais centrs šobrīd atrodas Igaunijā Valgas pilsētā. Tajā skaitā arī Valkas stacija. Kā pastāstīja gide Vineta, tieši šeit, Valkas pusē pie stacijas, maija beigās notika Latvijas Valsts simtgades svētku atklāšanas pasākumi, kuros skanēja latviešu valoda, dziesmas un teritoriju rotāja sarkanbaltsarkanie karogi.

Kopumā abu pilsētu iedzīvotāji sadzīvojot draudzīgi. Ir pakalpojumi, kuri nav pieejami kādā no pilsētām. Piemēram, bērniem mākslas skola pieejama tikai Latvijas pusē, bet tas grūtības neradot. Sarežģītāk esot ar veselības aprūpi. Valgā ir slimnīca, bet Valkas iedzīvotājiem tur pakalpojumi pieejami tikai par maksu, jo veselības finansēšana katrā valstī ir atšķirīga. Tā kā valcēniešiem tuvākā slimnīca ir ti-

kai Valmierā. Iedzīvotāju skaits gan abās robežpilsētās ir ļoti atšķirīgs. Ja Valkā dzīvo nepilni 5 tūkstoši, tad Valgā ir apmēram 12 tūkstoši iedzīvotāju. Iespējams, ka nozīme dzīves vietas deklarēšanas vietai ir sociālajiem palastiem un garantijām, kas Igaunijā ir ievērojami lielāki un draudzīgāki iedzīvotājiem.

Atvadoties no abām robežpilsētām, vēl ieejam veikalā Igaunijas pusē, lai iegūtu priekšstatu par to, kas līdzīgs, kas atšķirīgs piedāvājumā un cenās abās kaimiņvalstīs.

Nākamais pieturas punkts – Seda. Ar pilsētu, tās vēsturi un izmaiņām, kas to skārušas pēdējos gadu desmitos, mūs iepazīstina Strenču novada pašvaldības speciāliste Iveta. Ar Sedas vēsturi iepazīstamies vietējā kultūras namā izvietotajā ekspozīcijā. Tā stāsta par

kūdras ieguves pirmssākumiem Sedā, kā arī par tās vērienīgumu un pilsētas spožumu padomju gados. Apskatot pilsētu, redzam gan atjaunotas un labi saglabātas 50.-60. gados celtās ēkas, gan graustus, kas palikuši pēc ražošanas samazināšanas un daļas cittautiešu aizbraukšanas. Katrā ziņā vērtīgu un jaunu iespaidu daudz.

Pēdējais apskates objekts – novada centrs Strenči. Kā pastāstīja vietējā gide, pilsēta savulaik veidojusies kā plostnieku pilsēta, izmantojot iespējas, ko piedāvā Gauja. Pilsētas straujā attīstība notikusi līdz ar psihoneiroloģiskās slimnīcas būvniecību. Pašā slimnīcas teritorijā gan nebijām, bet tas, ko redzējām, bija ļoti skaistas ēkas, sakopta teritorija. Kā pastāstīja gide, šī ārstniecības iestāde jau vairākus nekā pirms simts gadiem bijusi moderna un aprīkota ar visām labierīcībām, tai skaitā, kanalizācija un siltais ūdens bijis pieejams jau pagājušā gadsimta sākumā. Viesojoties Strenčos, apskatām arī parku, kas izveidots pie Gaujas. Katru gadu, maija vidū, šeit notiek Plostnieku svētki, kuru laikā bez iespējas iepazīties ar plostu pludināšanu notiek arī visdažādākās aktivitātes visām paaudzēm. Parkā, pašā Gaujas krastā, izvietota arī estrāde. Vieta neapšaubāmi ir sakopta un skaista.

Pilsētas arhitektoniskais risinājums vairākus vai mazākus pieskaņots stilam, kādā celta slimnīca. Tas Strenču seju padara īpašu un atšķirīgu no citām Latvijas pilsētām. Arī ēkām, kas celtas samērā nesen, dominē sarkano ķieģeļu un gaišā apmetuma savienojums. Kā pastāstīja gide, kas pati ir skolotāja, arī Strenči nav izņēmums, jo arī tajos pēdējo gadu laikā ievērojami samazinājies iedzīvotāju skaits. Pirms divdesmit gadiem, pēc ugunsgrēka, pilnīgi no jauna atjaunotā skola šogad pēdējo gadu esot vidusskolas statusā. Turpmāk tā darbosies kā pamatskola nepietiekamā skolēnu skaita dēļ. Liela, skaista ēka, bet diemžēl tāda ir Latvijas realitāte attālākajās vietās no galvaspilsētas.

Nedaudz pakavējušies Gaujmalā, līdz ar saulrietu dodamies mājupceļā. Pavadīta jauka, saulaina vasaras nogales diena patīkamā kompānijā. Apskatīta maza daļiņa no Latvijas, gūti jauni iespaidi un jauna informācija par vietām, kurās pabijām.

Valdas Kļaviņas teksts un foto

Sedas vēsturi iepazīstot.

Ekskursanti pie Vijiema čiekurkaltes.

Svētku brīži

Kamēr liela daļa amatiermākslas kolektīvu vasarā atpūšas un smeļas spēkus nākamajai sezonai, deju kolektīvs "Kalnagravas" ar vadītāju Jeļenu Rudzīti citīgi koncertē un bauda vasaru kopā.

No 3. līdz 6. augustam Raplas rajona Marjamā (Igaunijā) norisinājās festivāls "Märjamaa folk". Tajā piedalījās kolektīvi no četrām valstīm – Izraēlas, Lietuvas, Latvijas un mājinieki – igauņi. Latviju festivālā pārstāvēja divi kolektīvi – Cesvaines novada folkloras kopa "Krauklēnieši" un Sarkanu pagasta vidējās paaudzes deju kolektīvs "Kalnagravas".

Festivāls tika atklāts 3. augusta vakarā, kad pilsētas centrā dalībvalstu kolektīvi sniedza ieskatu savu tautu folklorā. Deju kolektīvs "Kalnagravas" uzstājās pirmie, nodejot piecas dejas. Nākamajā dienā tika sniegti trīs koncerti – Raplas sociālajā mājā, jauno režisoru un aktieru nometnē "Kooliteatrite suvekool" un Kivi-Vigala ciematā, kur deju kolektīvs bija sagatavojis koncertprogrammu 45 minūšu garumā. Festivāla centrālie notikumi norisinājās 5. augustā, kad tika aizvadītas gan sporta spēles, gan polku maratons, kuros sarkanieši izcīnīja godpilnās 1. vietas, gan svētku tirdziņš, kurā tika izveidots Sarkanos ražoto preču stends, gan koncerts Marjamas centrā un noslēguma koncerts pilsētas estrādē. Deju kolektīvs "Kalnagravas" savās koncertprogrammās bija iekļāvis latviešu deju zelta fondu – *Gatves deju*, *Maģo danci*, deju kolāžu "*Ciemā teku meitas celt*". Tāpat skatītājiem bija iespēja vērot tautā iemīļotas dejas no kolektīva repertuāra – *Kreiburgas polku*, *Govju kazaku*, *Nerejati*, *ciema suņi*, *Diždanci*, *Man deviņi bāleliņi* un citas.

Laika apstākļi festivāla laikā nelutināja, un vienas dienas ietvaros lietusgāzes tika izbaudītas vairākas reizes. Priecājamies par iespēju iepazīt citu tautu kultūras un par to, ka skatītājiem un citiem festivāla dalībniekiem patika mūsu dejas. Nogurušās kājas un slapjie

Deju kolektīvs "Kalnagravas" viesojas Igaunijā

Pēc koncerta.

Gājiena laikā.

tērpi netraucēja, jo kopā laiks tika pavadīts lieliski, gūtas pozitīvas emocijas un esam uzlādējušies jaunajai sezonai.

Dejotāji saka lielu paldies par atbalstu Madonas novada pašvaldībai, Sarkanu pagasta pārvaldei, īpaši tautas nama "Kalnagravas" vadītājam Valdim Kļaviņai, un "Marjamaa folk" organizatoriem, personīgi Riho Pohla par uzaicinājumu. Paldies Valen-

tīnai Gailītei par skaistajiem vainagiem

Ar šo lielisko pasākumu deju kolektīvs "Kalnagravas" sezonu nebeidza. Daļu no festivālam gatavotā repertuāra varēja redzēt Biksēres muižas svētku koncertā 26. augustā.

**Deju kolektīva
„Kalnagravas” dalībnieki**
Foto no kolektīva arhīva

Mirkļi no brīnišķīgās kopā būšanas koncertos un atpūtas brīžos.

Jaunumi bibliotēkās

Rudens izstādes Biksēres bibliotēkā

Tematiska literatūras izstāde „**Jums, skolotāj, paldies!**” – veltījums Starptautiskajai skolotāju dienai (07.10.) (P) 02.10.-06.10.

Klāt oktobris. Un klāt gadskārtējā Skolotāju diena. Mums katram noteikti ir savs mīļākais skolotājs, kuru atceramies no tāliem un ne tik tāliem skolas gadiem. Kāds noteikti vairāk palicis atmiņā. Cits ar savu smaidu, cits ar vienkāršību, cits – ar stingrību. Bet viņi visi mums vēlējuši un mācījuši tikai labu. Paldies viņiem par to! Šī diena daudziem atmiņā palikusi ar to, ka vecākās klases skolēni varēja iejusties skolotāju un paša direktora lomā. Citam tas patika, citam gluži pretēji – grūti bija savaldīt nepaklausīgos skolēnus. Bet cits varbūt tieši šīs dienas iespaidā izvēlējās savu nākamo profesiju. Atceroties skolas gadus un godinot skolotājus, arī Biksēres bibliotēkā ir izveidota tematiska literatūras izstāde „**Jums, skolotāj, paldies!**”, kura tika izveidota no nozares literatūras mapēm.

Tematiska literatūras izstāde „**Brīnišķīgi darbiņi lietainām dienām**” 16.10.-31.10.

Viena lieta ir – jauki padomi, ko sniedz grāmata, cita lieta, ja vari pats savām acīm pārliecināties, vai vēl labāk – izmēģināt, kā top skaisti noformēta apspeikumu kartīte, blociņi, dāvanu kārbīņa vecmāmiņai vai pērlišu rotājums pie apģērba. Kā patstāvīgi veikt remontdarbus mājās, kā tīrīt un kopt sadzīves tehniku un kā no sadzīves atkritumiem var izveidot interesantas lietišas. To visu un daudz ko citu piedāvā uzziņāt tematiska

literatūras izstāde „**Brīnišķīgi darbiņi lietainām dienām**”, kurā izmantoti žurnāli: „Dārza Pasaule”, „Rokdarbi”, „Dari Pats” un nozaru literatūra.

Sarkaņu pagasta kolekcionāra, novadpētnieka Andra Trečaka privātkolekcijas un novadpētniecības materiālu izstāde „**Tautai rādāms, gadiem krātais**” 16.10.-27.10.

Madonas novada Sarkaņu pagastā 2004. gada 4. maijā, pateicoties Andra Trečaka iniciatīvai, tika atvērta muzejs „Biksēres klēts”. Muzeja īpašnieks jau vairāk nekā trīsdesmit gadu vācis visdažādākos materiālus, priekšmetus, vēstures liecības par Sarkaņu pagastu. Vecajā muižas mūra klētī muzeja ekspozīcija pārsteidz ar unikālu priekšmetu krājumu. 1825. gada Bībele, lukturi, cigoriņu un graudu grauzdējamā kārba ar aizšautni, ogļu gludekli, svariņi, retas formas patvāris, vīzes, stends ar akmens laikmeta cirvi, šķēpa galu. Īpašs retums ir no Patkules muižas saglabāto mēbeļu, trauku un iedzīves priekšmetu kolekcija. Muižu nodedzināja 1905. gadā, bet tās pēdējais rentnieks Andrievs Kļaviņš ir saglabājis daudz mantu: trauku bufeti, sekreteru, klavieres, sienas pulksteni, divsimt gadu vecu citronspiedi. Patkules muižā ražoja alkoholiskos dzērienus, kurus veda pa visu pasauli; vēl ir saglabājušās etiķetes – piecpadsmit liķieru markām! 2008. gadā Andris Trečaks nodibināja biedrību „Sarkaņmuiža”, kuras pamatmērķis ir Sarkaņu pagasta vēstures izziņāšana, senlietu un seno dokumentu vākšana, pasākumu organizēšana. Tā kā

cilvēku interese par senatni ir liela un uz muzeju „Biksēres klēts” brauc gan skolēnu grupas, gan interesenti no Vācijas, Holandes, Grenlandes, ASV, Dānijas, Igaunijas, Lietuvas, Itālijas u.c. valstīm, dzima doma izveidot izstādi Sarkaņu pagasta kolekcionāra, novadpētnieka Andra Trečaka privātkolekcijas un novadpētniecības materiālu skatāmību „Tautai rādāms, gadiem krātais”.

Literatūras izstāde „**Grafīkim, bērnu grāmatu ilustratoram, dzejniekam Albertam Kronenbergam - 130**” (18.10.) „**Tuntuļu Jurītis**” 18.10.-31.10.

Grāmatu autors un mākslinieks Alberts Kronbergs dzimis 1887. gadā. Viņš ilustrējis aptuveni 130 gan paša, gan citu autoru sarakstītas grāmatas. Pirmā no tām ir latviešu tautas pasakas “Brīnuma stabulītes”. Savukārt “Mazais ganiņš un viņa brīnišķīgais ceļojums” ir pirmā paša A. Kronberga pilnībā sarakstītā un ilustrētā grāmata. Zināmākās A. Kronberga grāmatas ir “Zelta laiki”, “Tuntuļu Jurītis”, “Jērādiņa”, “Sprunguļmuižā gadatirgus” un ābecīte “Zelta atslēdzīņa”. Pēc grafiķa un dzejnieka darbiem iestudētas vairākas Dailes teātra izrādes.

Tematiska izstāde „**Es ticu, ka Latvija dzīvos saules mūžu**”, kas veltīta Lāčplēša dienai un Latvijas Republikas proklamēšanas dienai. Novadpētniecības materiāli 06.11.-24.11.

Tikai vienu dienu pirms neatkarīgas Latvijas proklamēšanas izveidoja Tautas padomi. Šajā pašā dienā Tautas padome ievēlēja pirmo Latvijas Pagaidu valdību un pieņēma lēmumu, ka nākamajā 1918. gada 18. novembra dienā tiks sasaukta kārtējā Tautas padomes sēde Nacionālajā teātrī, lai proklamētu neatkarīgu Latviju. 1918. gada 18. novembris – neatkarīgas Latvijas proklamēšana. Šogad mēs atzīmēsim neatkarīgās Latvijas 99. gadadienu, par ko vēstīs izstāde „Es ticu, ka Latvija dzīvos saules mūžu”. Šī izstāde ir kā ieskaņa, domājot jau par Latvijas simtgadi. Tā palīdzēs labāk saskatīt Latvijas skaistumu un lepnumu, iepazīt Latvijas, Madonas novada un Sarkaņu pagasta vēsturi. Izstādē būs izmantota literatūra no Biksēres bibliotēkas fondiem.

Didzis Akmentiņš,
Sarkaņu pagasta Biksēres bibliotēkas vadītājs

Jaunumi bibliotēkās

Čaklāko lasītāju ceļojums

Devīto gadu Sarkaņu bibliotēka piedalās lasīšanas veicināšanas projektā “Bērnu, jauniešu, vecāku žūrija” un devīto gadu tās dalībniekiem tiek dāvāta ekskursija.

Šoreiz vienu no siltākajām vasaras dienām, 12. augustu, aizvadījām, apceļojot Jēkabpils novadu.

Vispirms apmeklējām Jēkabpilī leļļu meistara Jurija Abramenko izloloto pasaku muzeju “ButaFORIJA”. Paviesojāmies pasaku karaļvalstī, kur pie “Burvju avota” varēja piepildīt savu vēlēšanos. Pa paceļamo tiltu nonācām Rūķu pilsētiņā, apmeklējām prinčesu istabu, Simpsonu māju un Leļļu paradīzi. Izmēģinājām veiksmi Robina Huda mežā un izjautrojāmies trokšņu istabā. Sadalījāmies divās komandās un spēlējām maisu volejbolu. Ritēja aktīva cīņa par Simpsona kausu, kuru pārliecinoši izcīnīja jaunāko lasītāju komanda. Simpsona kauss tagad glabājas bibliotēkā.

Tadenava.

Apskatījām arī Jēkabpils mākslas skolas audzēkņu darbus, jo Pasaku muzejam ar skolu ir kopējs pagalmis.

Tālāk pa Daugavas kreiso krastu caur Dunavas pārceltuvi uz Tadenavu. Dunavas pārceltuve ir viena no divām šāda tipa Daugavas pārceltuvēm (otra pie Līvāniem), kas joprojām darbojas kā savā ziņā eksotisks transporta līdzeklis, pārceļot gan gājējus, velobraucējus, gan vieglos automobiļus. Pārceltuvi uz priekšu virza motors. Pārceltuve ir veidota no padomju armijas pontoniem, kas bija domāti tanku pontontiltu celšanai.

Tadenava ir vieta, kur Rainis pavadīja dzīves pirmos gadus, kur aizsākās viņa personības veidošanās, tādēļ ekspozīcijas koncepcija ir “bērniības muzejs”.

Pasaku muzejā.

Saules motīvam šeit piešķirta vadošā loma. Memoriālo muzeju apvienības speciālistu un dzejnieces Ineses Zanderes sadarbībā ar dizaina biroju H2E veidotā muzeja ekspozīcija apmeklētājiem liek darboties ar rokām un taustāmiem izziņas materiāliem. Stāsta mērķauditorija ir bērni, un tā saturu viņi izzina ar koka lodītes – saules simbola – palīdzību.

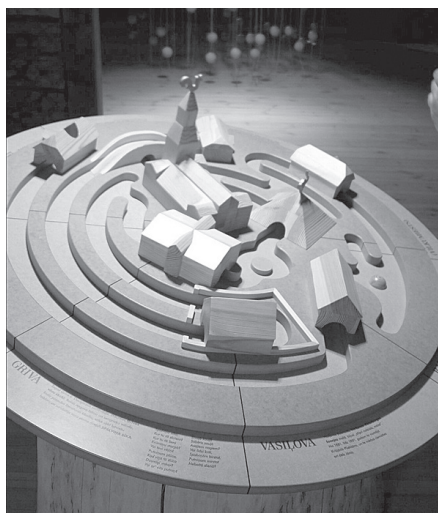
Ekspozīcija ir spēle, kurā ikvienam apmeklētājam ir iespēja ar interaktīvu rotaļu palīdzību izziņāt Raiņa literāro mantojumu, kā arī attīstīt tēlainību un vēlmi pašam interpretēt. Ekspozīcijā atklājas arī Raiņa bērniības ainas, tēva Krišjāņa, mātes Dārtas un māsas Līzes nozīme mazā Žaniņā, kā tolaik mīļi dēvēja Raini, bērniības telpā – Tadenavā. Raiņa muzeja “Tadenava” kompleksu veido 19. gs. 60. gados – Raiņa tēva Krišjāņa Pliekšāna saimniecības laikā – celtā pusmūižas dzīvojamā māja un šķūnis, 20. gs. 20. gados izveidotās jaunsaimniecības “Dāboliņi” dzīvojamā māja, kā arī pirts un pagrabs. Tadenava garlaikoties neļāva ne lieliem, ne maziem – bija interesanti.

Gandarīti pa otru Daugavas krastu braucām uz Jēkabpils Zilā karoga pludmali Mežaparkā, kur izbaudījām Pēdotāju taku, Lūša taku, vissezonas kameršļūkšanas trasi, vairāk nekā 80 metri garu, un izmēģinājām āra trenāžierus. Lielāko gandarījumu sagādāja pelde Zilā karoga pludmalē.

Paldies lasītājiem, atsaucīgajam šoferītim T. Bredakam un pagasta pārvaldei par transportu.

I. Bačuka,

Sarkaņu bibliotēkas vadītāja

Viss notiek!

15. jūlijā amatier-teātris "Piņģerots" ar Ērika Lansu lugu "Galds" piedalījās festivālā "Pērses krastos" Koknesē.

"Piņģerots" pirms un pēc izrādes.

29. jūlijā, Cesvainas novada svētkos, muzikālo dziesmu spēli "Īsa pamācība mīlēšanā" ar saviem priekšnesumiem kuplināja deju kolektīvs "Kalnagravas".

"Kalnagravu" deju kolektīva sniegums Cesvaines pils pagalmā – pārliecinošs un teatrāls.

19. augustā Aronas pagasta Kusā notika Madonas novada pašvaldības iestāžu darbinieku ikgadējās sporta spēles, kurās

piedalījās arī Sarkaņu pagasta pārvaldes komanda, kuras sastāvu veidoja darbinieki un viņu ģimenes locekļi. Sacensības notika daudzos netradicionālos sporta veidos, kur uzvarai bieži vien bija vajadzīga veiksmē vai vienkārša nejaušība. Draudzīgā un saliedētā komanda izcilus panākumus neguva, taču prieks par pavadīto saulaino dienu kopā ar visa novada kolēģiem deva prieku un enerģiju turpmākajam darbam.

Draudzīgā komanda.

No 4. augusta līdz 17. septembrim Madonas novadpētniecības un mākslas muzejā bija skatāma Latvijas novadu lietišķās mākslas izstāde, kas tapusi sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru.

Izstādē bija apskatāmi 554 autoru 1348 darbi no 72 Tautas lietišķās mākslas studijām, aptverot visu Latviju. Izstādē bija pārstāvētas visas tautas lietišķās mākslas nozares – audumi, rokdarbi, keramika, pinumi, ādas apstrāde, koka apstrāde, metālkalumi un rotas.

Lielāko eksponātu klāstu veidoja segas, galdauti un lakati, tad sekoja dvieļi, cimdi un jostas. Izstāde sniedza nelielu ieskatu arī Latgales keramikā, kā arī plašajā pinumu klāstā, kuru autori ir no Rīgas studijām. Pamanāmi bija Rīgas pilsētas metālkalšanas studiju autoru kalumi – krāsns piederumu komplekti un dažādie dekoratīvie svečturi.

Ekspozīcija tika iekārtota pēc Latvijas novadu principa, eksponējot katra novada autoru darbus atbilstošajā novadā.

Latvijas novadu tautas lietišķās mākslas izstāde ir Vispārējo

Sarkaņu audējas pie Dairas austā lakata.

Skaistie un daudzveidīgie darinājumi.

Dziesmu un deju svētku starplaika pasākums.

Prieks, ka starp daudzajiem darbiem izstādē bija apskatāmi arī Sarkaņu audēju darbi, kas austi uz Viļumsona stellēm, – Dairas Drozdovas lakats un Ivetas Bonštetes sega.

26. augustā Biksēres muižas parkā notika pasākums “Atvadas vasarai Biksēres muižā”. Apmeklētājiem atvērta bija senlietu muzejs “Biksēres klēts”. Klēts pagrabos bija apskatāmi pagasta čaklo rokdarbnieču dažādās tehnikās darinātie lakati un interesenti varēja iepazīties ar vēstures materiāliem par pagasta mājām. Aktīvākie savus spēkus varēja izmēģināt labirintorientēšanās laukumā

*“Gaismu nakts”
Biksēres muižā.*

Kristīne un Aigars.

Arnis Graps.

Dejo “Labākie gadi”.

Ar burbuļiem rotaļājoties.

un “Krāsaino burbuļu” radošajā darbnīcā, ko vadīja Gatis no Kalsnavas. Tiem, kurus vairāk saista māksla, bija iespēja apskatīt Agra Sāra daudzveidīgo gleznu izstādi muižas pagalmā. Tāpat muižas pagalmā bija aplūkojams Valentīnas Gailītes veidotais vides objekts “Dzīvie logi”. Īpašus hennas zīmējumus uz sejas visiem, kas to vēlējās, zīmēja Arta no Madonas.

Tuvojoties vakarpusei, estrādē uz koncertu aicināja deju kolektīvi “Kalnagravas” un “Labākie gadi”, kā arī folkloras kopa “Libe”. Programmas vadītāju lomās lieliski iejutās Viktors Leimanis un Valentīna Gailīte.

Noskaņu, kas ļoti labi raksturoja robežu starp vasaru un rudenī, gaismu un tumsu, muižas pagalmā varēja baudīt muzikālajā dzejas kompozīcijā “Pārnākt mājās”, kurā bija apvienojušies teātra “Piņģerots” aktieri Kristīne Ozola un Aigars Krīģerts un atraktīvais saksofonists Arnis Graps no Balviem.

Kaut kas līdz šim nebijis pasākuma apmeklētājus gaidīja, iestājoties tumsai. Muiža un vairākas brīvdabas skulptūras iemirdzējās neparastās krāsās, piedodot mūsu muižas parkam īpašu noslēpumainību un noskaņu, ko baudīt varēja pavisam vienkārši – pastaigājoties, klausoties labu mūziku un novērtējot, cik skaistā vietā dzīvojam.

4. oktobrī tautas namā “Kalnagravas” tika atklāta izstāde “Sievieti sargājot...” Izstāde iepazīstina ar izcilo Ungārijas ārstu un zinātnieku Ignaciju Semelveisu (1818.-1865.). Izstādi veidojis Semelveisa muzejs (Ungārija) un tā ir viena no “Ungārijas dienu 2017” aktivitātēm Latvijā. Izstāde tautas namā skatāma līdz 18. novembrim. Plašāk par izstādi laikraksta nākamajā numurā.

Valdas K. teksts, foto no **tautas nama arhīva**

Folkloras kopa “Libe”

aicina pulkā jaunus dalībniekus!

Ja Tevi interesē Latviskā dzīvesziņa un vēlies papildināt savu ikdienu ar mūsu senču dziesmām un tradīcijām – pievienojies! Jaunajā sezonā gatavosimies Latvijas simtgadei, folkloras festivālam Baltica un Dziesmu un Deju svētkiem.

Uz tikšanos Kalnagravās, 14 oktobrī, pulksten 12:00!

Ja nokavē, droši vari pievienoties arī vēlāk!

Tālrunis informācijai 20687947 – Madara

I. Pulksteņa foto

Tas ir interesanti

Dzeram tīru ūdeni

Latviešiem allaž ir patīcis ticēt brīnumiem, jo sevišķi tādiem, kas saistīti ar dabu, tajā skaitā avotu dziednieciskajam spēkam. Teju katrā novadā ir pa kādam avotam, dažiem pat ir savi svētavoti, un cilvēki ar prieku dzer šo avotu ūdeni. Bet LTV raidījums "Aizliegtais paņēmiens", pārbaudot 12 avotu ūdeni, konstatēja, ka droši dzert ūdeni var tikai no pieciem. Prieks, ka šajā sarakstā ir Bikšēres avots, kura ūdeni ikdienā lieto gan vietējie, gan Sarkanu pagastā viesi.

Pētījumi tika veikti:

Kurzemē – Rojas avots atrodas aptuveni kilometra attālumā no Rojas centra, uz to ved arī īpaša norāde. Ūdens tek no pamatīgas caurules, bet vietējie par šo ūdeni ir sajūsmā. Dundagā **Dakterlejas svētavots** ir teju pašā centrā, kādus 300 metrus no vietējā universālveikala. **Avots pie Lielā Nabes ezera** Kuldīgas novadā, Ventspils šosejas malā, aptuveni 15 minūšu attālumā no pašas Kuldīgas.

Latgalē – Aglonas svētavots atrodas bazilikas teritorijā, **Mīlestības avotiņš** Krāslavas centrā, **Madaliņas baznīcas svētavots**, kas atrodas Jersikas pagastā. Kā stāsta vietējie, ūdens tajā ir pat dziedniecisks, lai gan gluži pēc avota tas īsti neizskatās, jo tā ir aka ar grodiem

Vidzemē – Bānūžu svētavots Vecpiebalgas novada Taurenē, **Bikšēres avots** Sarkanu pagastā, **Saltavots** Siguldā.

Zemgalē un Pierīgā – Ķekavas avots, Iecavas **Dievdārziņa avots** un **Vilces dabas parka avots**, netālu no Elejas Jelgavas novadā.

Vairāki no šiem avotiem ir labiekārtoti par domes līdzekļiem ar nolūku, lai cilvēkiem ūdens ņemšana būtu ērtāka, un cilvēki tic, ka viss tāpat ir kārtībā un ūdens ir labs.

"Aizliegtā paņēmiens" komanda pārbaudīja 12 avotus visos četros Latvijas lielajos novados un ūdens paraugus nodeva pārbaudei laboratorijā

"Bior". Un pēc analīzēm ieteikt ņemt ūdeni var tikai piecos – **Bikšēres, Bānūžu svētavotā, Aglonas svētavotā, avotā pie Lielā Nabes ezera** un **Dakterlejas svētavotā**. Pārējos ir konstatētas e-coli baktērijas jeb zarnu nūjiņas vai arī koliformas, kas nozīmē, ka šo ūdeni drīkst dzert tikai vārītu.

E-coli baktēriju un koliformu baktēriju klātbūtne nozīmē, ka tās nāk vai nu no cilvēka vai kāda dzīvnieka fekālijām.

Ļaunākās no šīm baktērijām var izraisīt zarnu slimības, kuru simptomi visbiežāk ir vēdersāpes, vemšana, caureja. Bērniem var būt arī ļoti augsta temperatūra.

Rīgas Tehniskās universitātes prorektors un profesors Tālis Juhns pieļauj, ka diezin vai ūdens ar šīm baktērijām jau iztek no zemes dziļēm, iespējams, tās ienesuši paši cilvēki vai nu ar netīrām rokām, vai nu kaut kur netālu kārtējot savas dabiskās vajadzības.

Viņš aicina pašvaldības tam pievērst uzmanību, iespējams, veikt kādu nelielu izpēti, lai cilvēki dzertu veselībai nekaitīgu ūdeni.

Tikmēr raidījuma komanda pasūtīja arī ķīmiskās analīzes, kas raksturo ūdens īpašības, kas veido tā garšu, un

tad jau katra cilvēka gaumē ir, vai, viņaprāt, tas ir labs vai nav.

Rādītājs, kas raksturo ūdens cietību, – ir kalcija un magnija klātbūtne (miligrami uz litru). Kalcijs, kas veido nogulsnes, nav viela, kuras klātbūtnei ūdenī būtu noteikts kāds standarts. Taču to var salīdzināt ar veikalā nopērkamajiem fasetajiem ūdeņiem.

Bikšēres avota ūdenī kalcija un magnija klātbūtne – 113 mg/l.

Speciālists komentēja, ka par salīdzinoši augsto kalcija līmeni avotos nevajag satraukties – tas ir normāli.

Savukārt dzelzs saturs ūdenī nevar pārsniegt 0,2 miligramus uz litru, un nevienā avotā šis rādītājs nav pārsniegts. Tik labi rezultāti gan ne vienmēr ir krāna ūdeņiem, kur dzelzs nereti pievienojas no vecām caurulēm, un, piemēram, Rīgā, kādā Graudu ielas mājā iepriekš veiktajās analīzēs konstatēja pat 0,35 miligramus uz vienu litru.

Pēdējais rādītājs – elektrovadītspēja, kas raksturo dažādu sāļu klātbūtni un kas kopā ar dzelzi arī lielā mērā izšķir ūdens garšu. To mēra mikrosīmensos uz centimetru. Jo vairāk, jo vairāk sāļu.

Pārbaudot avotus, šis rādītājs svārstās no 1741 līdz 250. Bikšērē tas ir 688. Salīdzinājumam jūras ūdens satur 3000 mikrosīmensos uz centimetru.

Pēc ķīmiskā sastāva avotu ūdeņi lielā mērā ir līdzvērtīgi veikalos nopērkamajiem ūdeņiem, vienīgi jāreķinās, ka tie veidos vairāk nogulšņu – kalcija dēļ. Teikt, ka tie ir labāki par veikala ūdeņiem, īsti nevar, un vēl atkārtoti atgādinām, ka lielai daļai mēs konstatējām vai nu zarnu nūjiņu vai koliformu klātbūtni, kas saka – šo avotu ūdens pirms dzeršanas ir jāvāra.

Materiāls no Latvijas sabiedrisko mediju pētījuma. LSM.LV

Valdas K. foto

TU SAKI – PAR VĒLU?

MĒS SAKĀM – VISS TIKAI SĀKAS!

Apģūsti jaunas prasmes, citu profesiju vai
pārvaldīcējiem un kļūsti pieprasīts darba tirgū!

www.macibaspieaugusajiem.lv
Tuvāk jaunam darbam

Ja esi vecumā no 25 gadiem un šobrīd strādā, IZMANTO MĀCĪBU IESPĒJAS MADONAS NOVADA PAŠVALDĪBĀ!

APGŪSTI

Autokrāvēja vadītāja, stropētāja, lifta operatora, sanitārtehnisko iekārtu montēšanas, punktveida metināšanas, metāla griešanas ar deggāzi, sastatņu montēšanas, rasēšanas pamatu un daudzas citas prasmes mācību centrā BUTS!

vai

Programmatūras un produktu izstrādes, IKT produktu un pakalpojumu pārdošanas, AutoCad, personas datu aizsardzības pamatu, kvalitātes vadības uzņēmumā un daudzas citas prasmes mācību centrā ABC!

vai

Ceļu satiksmes noteikumu un kustības drošības priekš traktortehnikas A kategorijas tiesību apgūšanas, mājas lapu veidošanas, Google Adwords kampaņu organizēšanas, HTML5 programmēšanas un daudzas citas prasmes mācību centrā ALFA!

vai

Elektriķa, elektromontiera, apdares darbu strādnieka, sanitārtehnisko iekārtu montētāja profesiju, ēku siltināšanas, dekoratīvā apmetuma uzklāšanas, tapešu līmēšanas un daudzas citas prasmes mācību centrā “Austrumvidzeme”

vai

Ēku energoefektivitātes pamatu, flīzēšanas, krāsošanas, sausās būves montāžas, papīra plastikas darbu, ēkas siltuma mezglu apkopes, regulēšanas un daudzas citas prasmes Jēkabpils Agrobiznesa koledžā (Barkavas pagastā)!

Mācības 90% apmērā apmaksā ES fondi un valsts, 10% ir strādājošā līdzmaksājums. Personām ar trūcīgas vai maznodrošinātas personas statusu mācības ir bez maksas.

Pieteikšanās mācībām līdz 6. novembrim! IZMANTO KONSULTĀCIJU IESPĒJAS!

Vivita Vecozola,

projekta koordinatore Madonas novada pašvaldībā

Izglītības nodaļas speciāliste, 402.kab.

Tālrunis: 26378836,

e-pasts: vivita.vecozola@madona.lv

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Afiša

2. decembrī plkst. 19.30

Meirānu tautas nama amatierteātra
“Zeltrači” iestudējumā

IZRĀDE – A. Niedzvedzis “Dūdene zin”

Lugas darbība notiek kādā pagastā, kur tēlotas dzīves
ainiņas pirmsvēlēšanu gaisotnē.

Lugas galvenā varone ir visu zinoša, bet izrādās, ka ne
vienmēr viņa visu zina, līdz ar to rodas dažādi sadzīviski
pārpratumi...

Lomās darbojas – Ilona Malahovska, Jautrīte Aizsilniece,
Dzintars Aizsilnieks, Aiva Caunīte, Jānis Solzemnieks,
Linda Dubrovskā, Gunta Brieze, Didzis Pomers,
vadītāja – Gunta Brieze.

Ieejas maksa – 2,00 eiro, skolēniem – 1,00 eiro

***

2. decembrī plkst. 22:00

balle kopā ar grupu ”KOMPROMISS”

Ieejas maksa – 4,00 eiro,

decembra jubilāriem – bez maksas

Tuvojas gadumija, un 16. decembrī “Kalnagravās” iemirdzēsies pagasta svētku egle. Eglē pirmās liesmiņas
iedegt aicināsim Jūsu ieteiktos pagasta līdzcilvēkus, kas
ikdienā popularizē Sarkanu pagasta vārdu, darot lielus
vai pavisam maziņus labus darbus.

Pieteikumus lūgums iesniegt līdz **11. decembrim**

pagasta pārvaldē vai

rakstot valda.kalnagravas@inbox.lv

***

16. decembrī plkst. 19:00

akustiska svētku koncertprogramma

“Kamēr mūzika...”

Kamēr mūziku radīs, to būs kas izpilda. Kamēr
mūzika skanēs, kāds to klausīsies. Kamēr mūziku
dzirdēs, tā uzrunās, aizskars, iepriecinās, liks
aizdomāties, iedvesmos, liks justies savādāk nekā
parasts.... Īpašāk. Tā varētu turpināt mūžīgi!

Koncertprogrammā izskanēs Ata Novika komponētās
melodijas ar Aigara Novika un Jāņa Gavara dzeju, kā
arī populāras dažādu autoru dziesmas, ar kuru palīdzību
kopīgi meklēsim ceļu uz gada gaišākajiem svētkiem.

Vokāls – Atis un Aigars Noviki

Akustiskā ģitāra – Lauris Noviks

Čells – Rainers Liekniņš

Basģitāra – Guntars Plešs

Perkusijas – Uģis Mihelsons

Ieejas maksa – 2,00 eiro

***

17. decembrī plkst. 14:00

Ziemassvētku pasākums pirmsskolas vecuma bērniem, kas
neapmeklē pirmsskolas izglītības iestādes.

***

29. decembrī plkst. 16:00

Gadumijas pasākums pagasta senioriem.

afišas turpinājums 16. lpp

Apsveikumi

Sveicam nozīmīgās dzīves jubilejās augusta, septembra un oktobra jubilārus!

*Lai gadi iet, tam tā ir jābūt,
Un lai mums to nekad nav žēl.
Tik jautru prātu, sauli sirdī
Un daudzus skaistus gadus vēl un vēl!*

18 gadi

Daina Siliņa 07.08.
Līva Galeja 14.08.
Zane Bodniece 27.08.
Alens Kļaviņš 04.10.

50 gadi

Lienīte Raize 10.08.
Saulcerīte Kampe 13.08.
Rita Jonaite 19.09.
Rita Beitika 09.10.

55 gadi

Daiga Nagle 21.08.
Lilija Dibova 31.08.

60 gadi

Irina Bačuka 21.09.
Voldemārs Kubiļus 28.09.
Ēriks Kuba 18.10.
Voldemārs Krjukovs 21.10.

65 gadi

Marija Meļņika 07.09.
Uldis Putniņš 19.10.
Māra Miezīte 29.10.

70 gadi

Jānis Stiprais 07.08.
Kārlis Kuzmičs 17.09.
Irēna Vasiļjeva 12.10.
Asma Šveice 16.10.

75 gadi

Ņina Janovska 02.08.
Hilda Līcīte 22.08.
Skaidrīte Jēgere 10.10.

80 gadi

Marta Smalkā 28.09.
Rita Rubene 07.10.

85 gadi

Skaidrīte Briede 09.09.

Afiša

“KALNAGRAVĀS”

18. novembrī plkst. 19:00

Sarkaņu amatiereteātra “PIŅĒROTŠ”
veltījums Latvijai simtgadē –
Alfrēds Putniņš
“VAI VĒRDIŅŠ VĒL DZĪVS”
Dzeju runā un Edgara Janovska
mūziku izdzied Valentīna Gailīte,
Kristīne Ozola, Edgars Janovskis,
Aigars Krīgerts, Viktors Leimanis
Scenārija autore un režisore
Gunta Apele

*Vai tiešām neprāta šis gadusimts,
šis laiks, ar kuru novēlēts mums kopā
dzīvot.*

*Bet cita nav, jo otrreiz nepiedzimt,
mēs varam tikai šajā mirklī plīvot.*

*Un viss ir mūsu šeit, no šūpuļlīksts līdz
krustam.*

Dzejnieka Alfrēda Putniņa (1919-2009) dzīves ceļš ir latviešu leģionāru traģēdijas ceļš 2. pasaules kara pēdējā gadā.

Tas ir Sibīrijas elles ceļš 10 gadu garumā. Tas ir 40 gadu garš ceļš bez iespējas publicēties savā tēvuzemē. Tomēr A. Putniņš nevar nerakstīt, un viņš atrod iespējas izsūtīt savus dzejoļus aiz dzelzs priekškara. Jau no 1955. gada tie publicēti Amerikas un Kanādas trimdas latviešu izdevumos. Latvijā tikai pēc valsts neatkarības atjaunošanas īsā laikā tiek izdoti vairāki viņa dzejoļu krājumi.

Alfrēda Putniņa dzeja ir kā viens vienīgs kļiedziens – gan bezgala sāpīgs, gan gavilējošs mīlestības pilns kļiedziens savai tēvuzemei.

Ieeja – bez maksas

***

18. novembrī plkst. 22:00

**svētku BALLE
Spēlēs grupa “VELVES”**

Ieejas maksa – 4,00 eiro

“KALNAGRAVĀS”

**14. oktobrī plkst. 22:00
uz balli aicina grupa
“Kamēr jauni”**

Ieejas maksa – 4,00 eiro,
oktobra jubilāriem – bez maksas
***

**4. novembrī plkst. 22:00
balle kopā ar grupu
“APVEDCEĻŠ”**

Ieejas maksa – 5,00 eiro,
novembra jubilāriem – bez maksas
***

**11. novembrī plkst. 19:00
Deju kolektīvu sadancis
“Ielūdz “Labākie gadi”**

Ieeja – bez maksas

Sēru vēsts

*Kaut nekad vairs neatnāksi
Savā sētā ciemoties,
Tiem, kas tevi mīlējuši,
Tava gaisma līdzī ies.*

Pa mūžības taku aizgājuši:

Adele Rancāne

(21.06.1934. – 13.07.2017.)

Natālija Nagle

(22.08.1925. – 06.09.2017.)

SARKAŅU PAGASTA PĀRVALDES IZDEVUMS

Izdevējadrese: Sarkaņu pagasta pārvalde, Madonas novads
Izdevuma redaktore Valda Kļaviņa, tel 29424739, e-pasts: valda.kalnagravas@inbox.lv
Redkolēģija Inga Bārbale, Inese Sudāre, Andris Trečaks
Iespiests SIA “Erante”, Madonā, Saieta lauk. 2.
Datortsalikums. Ofsetiespiedums.
Par rakstu saturu un faktu precizitāti atbild autors